

KESKKONNAMINISTEERIUM

KESKKONNATASUDE TULEVIK

Ado Lõhmus

Keskkonnaministeerium / asekanstsler

Aprill 2014

Ettekandes käsitlemisele tulevad teemad

1. Lühiülevaade keskkonnatasudest ja keskkonnamaksudest Eestis
2. Keskkonnatasude raamkava
3. Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm

KESKKONNAMINISTEERIUM

Keskkonnatasude rakendamise eesmärgid

KESKKONNAMINISTEERIUM

Keskkonnatasude rakendamise eesmärgid:

- **ergutada loodusvarade säästlikku kasutamist;**
- **ergutada keskkonnasõbralikuma toorme ja kütuse kasutamist;**
- **ergutada taaskasutuslahenduste väljatöötamist;**
- **ergutada loodusvarade kasutajaid ja keskkonna saastajaid rakendama keskkonnakaitsemeetmeid;**
- **aidata kaasa keskkonnaga seotud tootmisväliste kulude muutmiseks tootmiskuludeks;**
- **koguda raha loodusvarade säästliku kasutamise, keskkonnakaitse ja looduse mitmekesisuse säilitamise riiklike meetmete rahastamiseks.**

Näiteid Eesti keskkonnanäesmärkidest

KESKKONNAMINISTEERIUM

Vesi

- Saavutada põhjavee hea seisund aastaks 2015
- Saavutada ja säilitada Eesti pinnavee hea seisund
- Läänemere kaitsmiseks vähendada merre suunduvat lämmastikukogust umbes 1800 tonni ja fosfori kohust 320 tonni

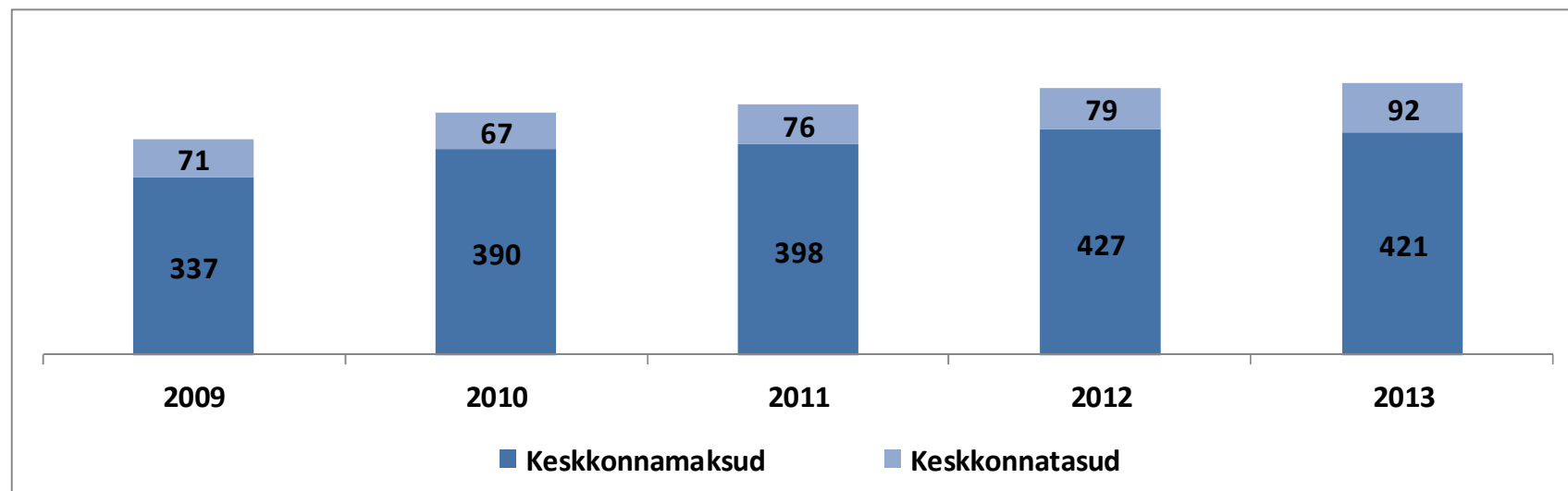
Välisõhk

- SO₂ – vähenemine 32%, st indikatiivne piirkogus aastal 2020 on 51,9 tuhat tonni
- NO_x – vähenemine 18%, st indikatiivne piirkogus aastal 2020 on 29,4 tuhat tonni
- PM_{2,5} – vähenemine 15%, st indikatiivne piirkogus aastal 2020 on 16,9 tuhat tonni
- LOÜ – vähenemine 10%, st indikatiivne piirkogus aastal 2020 on 37,1 tuhat tonni
- NH₃ – vähenemine 1%, st indikatiivne piirkogus aastal 2020 on 9,7 tuhat tonni

Jäätmed

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ ning Jäätmeseaduses kehtestatud taaskasutuseesmärgid, mh **aastaks 2020 '50 % olmejäätmete ringlussevõtt' (2011. a tase ca 27 %)**

Ülevaade keskkonnatasudest ja -maksudest Eestis

Joonis 1. Keskkonnamaksude laekumine aastatel 2009-2013, mln eur

Tabel 1. Ülevaade keskkonnamaksude laekumisest aastatel 2009-2013, mln eur

	2009	2010	2011	2012	2013
Kütuseaktsiis	311,6	357,1	361,4	389,8	383,7
Elektriaktsiis	22,0	29,3	32,3	32,6	33,0
Raskeveokimaks	3,544	3,496	3,680	3,895	4,02
Mootorsõidukiaktsiis	0,001	0,002	0,002	0,001	0,00
Pakendiaktsiis	0,030	0,010	0,197	0,276	0,37
Keskkonnatasud	71	67	76	79	92
Kokku	408,4	457,1	473,4	505,4	513,1
Keskkonnatasud/keskkonnamaksud kokku	17%	15%	16%	16%	18%

Keskkonnaga seotud maksudest on Eestis olulisim roll kütuseaktsiisil, mida laekus 2013. a 384 mln eurot. Kütuseaktsiis on suunatud vähendama kütuste tarbimist ning selle laekumisega finantseeritakse teehoidu (vähemalt 75% laekumisest), samuti muid riigieelarve kulusid.

Tähtsusetl teisel kohal on keskkonnatasud, mida laekus 2013. a 92 mln eurot. Keskkonnatasud peavad suunama tootjaid vähendama saastamist ja tõhustama ressursikasutust. Nendest laekuvad tulud jagunevad Keskkonnainvesteeringute Keskuse (edaspidi KIK), kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV) ja riigieelarve (edaspidi RE) vahel.

Keskkonnainvesteeringute Keskus finantseerib projekte, eesmärgiga säilitada või parandada keskkonnaseisundit, keskkonnatasude kasutamine on sihtotstarbeline.

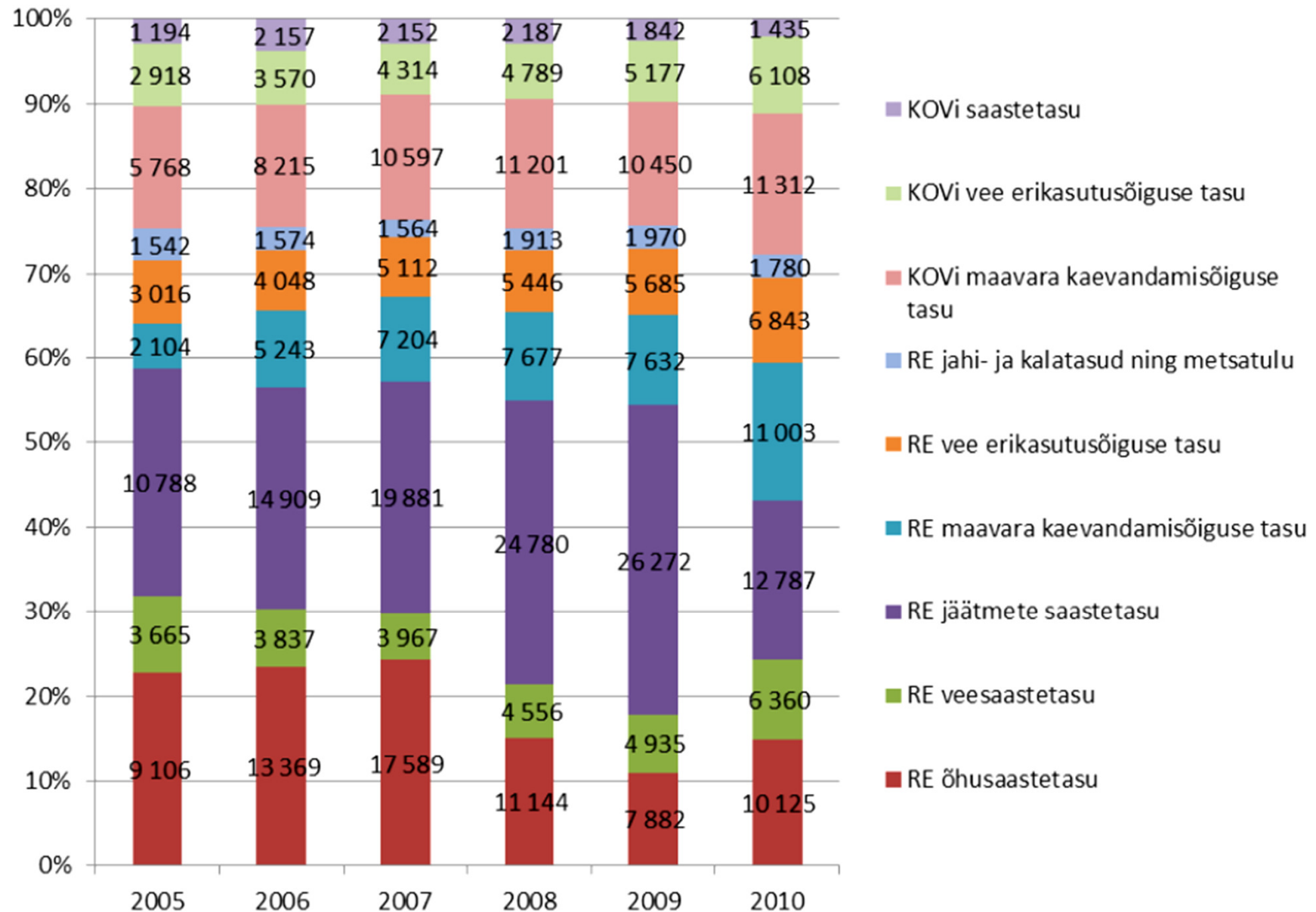
KOVid saavad laekunud tasusid kasutada oma jooksvate kulude katmiseks kui ka keskkonnaga või elanike heaolu tõstmisega seotud projektideks, eraldi sihtotstarvet neile määratud ei ole.

Riigieelarvesse laekunud keskkonnatasudega saab tõsta ühiskonna heaolu, suunates need näiteks üleriiklike projektide rahastamiseks või rahvatervise edendamiseks, eraldi sihtotstarvet tasudele määratud ei ole.

Keskkonnatasude laekumiste jaotus RE ja KOV vahel, tuh eur

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<u>Keskkonnatasude laekumised</u>							
<u>RE+KOV</u>	85 782	87 531	71 770	67 222	75 847	78 790	92 025
KOV eelarve	17 072	18 183	17 471	18 856	19 553	20 137	18 125
Valdkondlik jaotus kogu laekumistest							
1)Jäätmete ladestamise saastetasu kokku	22 032	26 967	28 114	14 222	16 126	16 587	20 161
s.h.RE	19 881	24 780	26 272	12 787	14 578	15 619	19 730
KOV	2 152	2 187	1 842	1 435	1 547	967	431
2)Õhuheitmete saastetasu RE	17 589	11 144	7 882	10 125	12 364	9 925	11 412
3)Veeheitmete saastetasu RE	3 967	4 556	4 935	6 360	5 500	4 921	5 153
4)Vee erikasutusõiguse tasu kokku	9 426	10 236	10 862	12 951	12 901	13 372	14 181
s.h. RE	5 112	5 446	5 685	6 843	7 006	6 994	8 804
KOV	4 314	4 789	5 177	6 108	5 895	6 378	5 377
5)Maavara kaevandamisõiguse tasu kokku	17 801	18 878	18 082	22 315	27 712	32 514	39 855
s.h. RE	7 204	7 677	7 632	11 003	15 601	19 722	27 538
KOV	10 597	11 201	10 450	11 312	12 111	12 792	12 317

Keskonnatasude laekumiste jaotus RE ja KOV vahel, tuh eur

Allikas: Keskkonnakulutuste analüüs, Praxis, 2012, lk 14 (RaM ja KKM andmete alusel)

Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt vahendatud investeeringud aastatel 2005-2012, mln eur

Programmi nimetus	Toetused kokku
Keskkonnaprogrammi kulud	264
Veemajandus	105
Jäätmekäitlus	36
Looduskaitse	30
Keskkonnakorraldus	26
Muud	67
Välisabi põhivara soetamiseks kulud	685
Veemajandus	241
Jäätmekäitlus	22
Looduskaitse	16
Keskkonnakorraldus	17
Muud	389
Kokku	948
Veemajandus	346
Jäätmekäitlus	58
Looduskaitse	45
Keskkonnakorraldus	43
Muud	456

Keskkonnatasude kujundamine aastateks 2016-2020

Raamkava koostamine 2014. a lõpuks

Keskkonnatasude raamkava on suunatud nii keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu koostamise ettevalmistamiseks ja teabe kogumiseks kui ka võimalikult varajaseks huvigruppide kaasamiseks edaspidiste arengute kujundamisel.

Kaasamise eesmärgiks on koguda informatsiooni ja tagasisidet keskkonnatasude seaduse toimimisest, kitsaskohtadest ja ebaselgustest, vananenud või uuendamist vajavatest aspektidest.

Soovime ühendada keskkonnapoliitiliste eesmärkidega seotud ning huvigruppide jaoks oluliste küsimuste lahendamise, et keskkonnatasude regulatsioon täidaks selle kehtestamisega seatud eesmärgi parimal moel.

Raamkavas tuleb muuhulgas lahendada küsimused: mis on keskkonnatasude roll keskkonnainvesteeringute rahastamisel, riigieelarve täitmisel ühiskonna heaolu tõstmiseks ning kuidas saavad keskkonnatasud panustada KOVide tulude kujunemisse.

Kontakt: Aire.Rihe@envir.ee

KKM koduleht: www.envir.ee/1205616

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2014 -2015

Puhas elukeskkond

17. Stimuleerimaks jäätmete sorteerimist ja keskkonnahoidlikumaid jäätmekäitlusviise ning tagamaks kohalikele omavalitsustele jäätmehoolduse korraldamiseks püsivam rahastus, töötame uue keskkonnatasude raamkava koostamise raames välja Euroopa Liidu jäätmehierarhiast sõltuva jäätmekäitluse keskkonnatasudega maksustamise mudeli.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest

Ado Lõhmus

ado.lohmus@envir.ee